

Asia: VN/4037/2026

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla vuosina 2026-2031

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Savonlinnan kaupunki tunnustaa saimaannorpan suojelun tärkeyden ja pitää asetuksen tavoitteita perusteltuina. Saimaannorppa on erittäin uhanalainen kotoperäinen laji, ja yksin Saimaan järviolueella elävän kannan turvaaminen on lakisääteinen velvoite. Aiemmat kalastusrajoitukset ovat osoittautuneet tehokkaiksi ja norppakanta on kasvanut, ja kalanpyydyskuolemien suhteellinen osuus kannasta on pienentynyt jatkuvasti. Nykyinen asetustoimien yhdistelmä on turvannut norppakannan kasvun suojelustrategian mukaisesti. Savonlinna sitoutuu näihin suojelutavoitteisiin ja ymmärtää, että ilman kalastusrajoituksia norppien sivusaaliskuolleisuus vaarantaisi lajin elpymisen.

On kuitenkin ratkaisevan tärkeää löytää tasapaino, jossa norppakannan suojelu ja paikallisen kalatalouselinkeinon jatkuvuus voivat toteutua rinta rinnan. Savonlinnan seutu on perinteistä ammattikalastusaluetta, ja lähikalan merkitys on suuri niin paikallisten kotitalouksien, ravintoloiden kuin matkailijoidenkin näkökulmasta. Kaupungin omassa strategiassa korostetaan, että Savonlinna on Suomen johtava järvimatkailun keskus, jossa yhdistyvät korkeatasoiset tapahtumat, kulttuuri-, liikunta- ja luontoelämykset. Siksi kaupungin lausunnossa pyritään edistämään ratkaisuja, joilla suojelutoimien tavoite saavutetaan ilman kohtuutonta haittaa Saimaan kaupalliselle kalastukselle.

A. Rajoitusten ajoituksen ja aluerajausten optimointi: Kaupunki kannattaa ratkaisua, jossa verkkokalastuskieltoa ei jatketa heinäkuulle, joka säilyttää elintärkeän kesäsesongin saaliit kalastajille. Lisäksi kaupunki esittää, että viranomaiset arvioivat mahdollisuutta lyhentää kieltoaikaa keväällä, mikäli se voidaan tehdä norppia vaarantamatta. Esimerkiksi, jos säät tai norpan käyttäytymistieto antaisivat myöten, verkkokalastuksen aloitusta voisi harkita aikaistettavaksi muutamalla päivällä kesäkuussa. Tällaiset pienet joustot voivat helpottaa kalastajien tilannetta. Samoin aluerajauksissa on hyvä jatkaa käytäntöä, jossa vain todelliset pesintäalueet kuuluvat rajoitusten piiriin ja esimerkiksi norpalle epäsuotuisat alueet rajataan ulos.

B. Norppaturvallisten pyydysten kehittäminen ja käyttöönotto: Pitkällä tähtäimellä paras tapa sovittaa yhteen kalastus ja suojelu on tehdä pyydyksistä sellaisia, että norppariski on minimaalinen ilman että saalis romahtaa. Innovaatioiden tukemiseksi Savonlinna esittää harkittavaksi esimerkiksi

pyydysinvestointitukia: suoraa avustusta tai verovähennysmahdollisuutta kalastajille, jotka vaihtavat pyydyksensä norppaystävällisiin malleihin.

C. Kompensaatio- ja tukijärjestelmien vahvistaminen: Vaikka edellä mainitut keinot voivat lieventää vaikutuksia, on selvää, että taloudellisia menetyksiä syntyy. Siksi tehokas korvausmekanismi on ratkaiseva osa pehmennystoimia. Saimaalla kalastavat ammattikalastajat voivat hakea tukea norpan suojelun aiheuttamiin haittoihin. Savonlinnan kaupungilla on huoli, että korvaukset eivät ole täysin kattaneet menetyksiä. Savonlinnan kaupunki edellyttää, että valtioneuvosto varaa riittävät määrärahat korvauksiin kaudelle 2026–2031. Kaupungin suositus on korottaa korvausmääriä ja tarvittaessa laajentaa tukikelpoisuutta. Korvausten tulee kattaa sekä suoraan saaliin menetykset että välilliset kustannukset (kuten tarve uusia pyydyksiä ja mahdolliset tulonmenetykset liiketoiminnan sopeutusvaiheessa). Myös vesialueiden omistajille maksettavat korvaussopimukset on turvattava budjetissa; rajoitusalueen kasvu tarkoittaa näidenkin kulujen nousua.

Kosonen Ritva
Savonlinnan kaupunki